Svenska, åk 1 till 6
Två korta pass, cirka 25 minuter var

Tomtebobarnen om vintern

Elsa Beskow skrev boken *Tomtebobarnen* 1910. Den handlar om fyra tomtebarn i skogen. Men vad gör de när snön kommer?

Elsa Beskow, ur Tomtebobarnen, 1910.

Namn _____ Klass _____

Steg 1 Lyssna på boken

Helklass, 10 min

Lyssna när läraren läser om vintern på sidan 2 och 3. Titta på bilderna.

a Hur känns det för barnen? **Ringa in.**

När snön kommer	Glada	Ledsna
Nästa morgon	Glada	Ledsna

b Vem drar kälken? **Ringa in.**

Ekorren | Haren | Far | Grodan

1 LYSSNA PÅ BOKEN

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.

Texten, del 1

När snön kommer

Elsa Beskow, *Tomtebobarnen*, 1910. Här står bokens vinter som den är skriven, med några ord i nyare form.

Det här har hänt i boken

Djupt inne i skogen, under rötterna på en tall, bor en tomtefamilj: far, mor och fyra barn. Barnen heter Pär, Truls, Kajsa och lillebror Tusse. På sommaren leker de med ekorrarna och grodorna. På hösten plockar de bär och svamp, och sedan går de i skola hos den kloka ugglemor. Men så kommer vintern.

1 Men kulna vintern kommer, och då tar skolan slut.
Far sätter dörr för stugan att stänga kylan ut.
Små ekorrbarnen frusna i boet kryper in,
Och tomtebarn och harar de måste byta skinn.

2 Nu börjar snön att falla, och skogen blir så vit,
Att knappt man ser av mossan en enda liten bit.
Ack, himlen är så mulen, och kylan är så stor,
Och barnen samlas frusna i stugan omkring mor.

3 De tänker, att det aldrig kan bliva sommar mer,
Och skyndar sig att sorgsna i bädden krypa ner.
Den långa, mörka vintern de vill drömma bort,
Men snart sin sorg de glömmer och sover inom kort.

4 Och nästa morgon händer att solen lyser klart.
Då kommer ängsulltröjor och mössor på med fart.
Och Pär och Truls och Tusse de tumlar om i snön
Och glömmer rakt att önska att marken vore grön.

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.

Texten, del 2

Kälken och sagorna

Bokens vinter fortsätter.

5 En liten livad Jösse de lyckas att ta fatt,
Den spänner de för kälken med muntert stoj och skratt,
Och se'n går vilda färden bort över vita fält,
Den lille haren skenar, som om det livet gällt.

6 Men far går in i stugan och säger till sin fru:
»Här finns nog många skogsbarn, som måste svälta nu.
Ta du en korg och plocka från dina stora fat,
Så går vi ut i skogen och ger dem lite mat!»

7 Se'n samlas de i stugan hos mor, som nystar garn,
Och far berättar sagor för sina tomtebarn
Om stora slott och städer, där troll och mänskor bor,
Så häpen lyssnar Tusse och kryper intill mor.

Så slutar boken, när det har blivit vår

Så lever de i skogen helt nöjda dag från dag,
Och att de har det trevligt, nog tycker du som jag.
Vad mera de har för sig får själv du tänka ut,
Så har du ju en saga som aldrig kan ta slut!

Svåra ord

kulna kalla
ängsull en vit, mjuk växt
stoj glada skrik
byta skinn få vinterpäls
livad pigg och glad
skena springa fort
mulen grå av moln
Jösse en hare
häpen förvånad

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.

Steg 2 Bokens år

Enskilt, 15 min

Tomtebobarnen är med om ett helt år i boken. Läraren läser uppgifterna högt.

a Fyra bilder ur boken

Vilken årstid är det på bilden? **Dra ett streck** från bilden till årstiden.

○ ○ ○ ○

○ **Sommar** ○ **Höst** ○ **Vinter** ○ **Vår**

b Vad händer på vintern?

Stämmer det som står i boken? **Ringa in** Ja eller Nej.

Far sätter en dörr för stugan.	Ja	Nej
Barnen åker kälke med en räv.	Ja	Nej
Tomtefamiljen ger mat till djuren i skogen.	Ja	Nej
Far berättar sagor om troll.	Ja	Nej

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.

Steg 3 Rita julafton

Enskilt, 15 min

I boken firar tomtebobarnen aldrig jul. Men sist i boken skriver Elsa Beskow: *Vad mera de har för sig får själv du tänka ut.* Nu får du tänka ut tomtebobarnens julafton.

Så står det i boken	Så kan det bli på julafton
Och far berättar sagor för sina tomtebarn.	På julafton bär Pär och Truls hem en liten gran. Kajsa hänger lingon i granen.

Rita tomtebobarnens julafton. Vad gör de? Vem kommer på besök?

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.

Steg 4 **Skriv julafton**

Enskilt, 15 min

Skriv om din bild i tre delar. Börja på den gråa texten. I åk 1 kan du berätta, så skriver läraren.

1 Vad gör de?

Vad gör tomtebobarnen på julafton?

På julafton ska tomtebobarnen ...

2 Vem kommer?

Vem kommer på besök i stugan?

Då knackar det på dörren. Det är ...

3 Vad får djuren?

Far och mor ger mat till skogens djur. Vad får de på julafton?

Djuren i skogen får ...

Läs eller berätta för en kamrat. Vem i skogen får också fira jul hos tomtebobarnen?

Fri att använda, dela och anpassa i undervisning. CC BY-NC-SA 4.0.